

Intervju: Donald Hejs, zamjenik Visokog predstavnika "Policija zna ko su najveći duhanski bosovi u BiH"

*Policajci i granicari trenutno hvataju sitne ribe, ali i krupne će doći na red * Mnogo je parametara koji pokazuju da zemlja kreće naprijed*

DH: U BiH sam već boravio 1994. godine kada sam stigao jednim vojnim avionom. Od tada sam ovdje dolazio u dva navrata. Moram reći da sam ovaj put iznenadjen veličinom promjena koje su se ovdje dogodile. I pored svih problema na koje se žalite, mnogo je parametara koji pokazuju da zemlja kreće naprijed.

Optimist sam i mislim da, uz pojačani angazman vlade i angaziranjem javnosti, u sljedećih dvanest mjeseci možemo postići ključni napredak – izjavio je za "Dnevni avaz" Donald Hejs, čiji je ovo prvi intervju otkako je na dužnosti zamjenika visokog predstavnika.

Problem korupcije

DA: U Vasoju nastupnoj posjeti predsjedavajući Predsjedništva BiH Jozo Krizanović rekao je da je BiH složena i neracionalna država. Kakve šanse ima zemlja čiji nominalni šef misli da je loše organizirana?

DH: To ovisi od naroda ovdje. S druge strane, mislim da je

znak prave demokratije kada vasi visoki zvanicnici priznaju da ne znaju sve odgovore. Jasno je da je BiH neizbalansirana zemlja sa kompliciranom strukturom. Medjutim, ono sto mi daje povjerenje jeste kvalitet vasih ljudi. Mladi ljudi nece tolerirati da ih se ostavi i ne ukljuci u tokove. Jednostavno, sa slobodnim medijima, otvorenom ekonomijom, demokratski izabranom vladom, stvari ce se mijenjati u pozitivnom smjeru.

DA: Gdje vidite kljucne probleme u vezi sa korupcijom i sta uciniti da se ona znatnije smanji?

DH: Korupcija je veci problem u uvjetima slabe ekonomije, tamo gdje nisu jasna pravila igre, gdje nema zakona. Moram reci da u vezi sa pitanjem korupcije mnogo saradjujemo s ovdasnjom vladom.

Pokusavamo osposobiti profesionalce koji ce joj se moci suprotstaviti. Medjutim, za sve to ce trebati dugo vremena. Uglavnom, korupcija je veliki problem u policiji, sudovima, nekim vladinim sluzbama...

Ukoliko u narednim mjesecima nastavimo s usvajanjem zakona i agresivnom kampanjom, vrlo brzo cemo imati rezultate.

DA: Ovo sve zvuci nekako apstraktno. Mozete li na problem ukazati nekako konkretnije, nekim brojkama?

DH: Recimo, veliki problem je sverc duhanom koji se odvija preko granica BiH. Razgovarao sam sa velikim brojem carinika i u policiji. Zakljucili smo da ne postoji nacin da se to zaustavi sve dok se i bosanski susjedi ne ukljuce u akciju prekidanja svercerskih lanaca.

S druge strane, najgoru sliku o ovdasnjoj svakidasnjici dobijam kada razgovaram sa prosjecnim gradjaninom BiH. Oni kazu da morate davati mito kada prolazite medicinske pretrage, kada trebate dobiti vozacku dozvolu, kada vam je potreban neko

da prikljuci struju... U svakom slucaju, BiH je suocena sa problemom korupcije ozbiljnijih razmjera.

DA: Nevladina organizacija Transparensi Internesnel najavljuje studiju koja pokazuje da ni medjunarodna zajednica u BiH nije bezgresna?

DH: Vrlo smo zainteresirani za ta istrazivanja. Na osnovu tridesetogodisnjeg iskustva u radu u medjunarodnim organizacijama mogu vam reci da sam bio dijelom vrlo teskih medjunarodnih kompromisa.

U osnovi, gdje god djelujemo, radilo se o diktaturi ili demokratiji, od nas se trazi da saradjujemo sa lokalnim vladama. Ovdje su stvari jos slozenije. OHR je originalna organizacija koja ima odredjene ovlasti, ali, da bismo radili efikasno, moramo imati partnere.

Drugo, mogu vam reci da ono sto radimo, mi radimo za odredjene vlade koje od nas traze da postupamo onako kako one zelee. Mi odgovaramo PIK-u. To je grupa zemalja koja se skupila kako bi promovirala drzavu BiH. Oni od nas traze da saradjujemo sa onima koji su na vlasti.

Pokrivanje granice

DA: Milorad Dodik nedavno je ustvrdio da u carinskoj sluzbi RS postoji tajna grupa "Tajfun" zaduzena za proturanje roba koje se prodaju na crnom trzistu, te da se ovaj novac trosi na finasiranje SDS-a i cuvanje Radovana Karadzica. Imate li Vi kakva saznanja o ovome?

DH: Ne mogu potvrditi niti demantirati tu informaciju, jer ne nadgledam rad carina. OHR se ne bavi obavjestajnim radom, pa nema kapacitete da ima tu vrstu informacija. Ali, imamo odjel za suzbijanje korupcije i ovakve navode shvacamo ozbiljno.

Pretpostavljam da su podaci koje je Dodik iznio poznati onim dijelovima međunarodne zajednice koji se time bave. Ono što mogu reci jeste da i to pokazuje koliko je vazno da se posao razvoja granicne sluzbe završi.

Granicna sluzba sada pokriva oko 70 procenata granice BiH. Ukoliko se nabave odgovarajuca sredstva, do kraja godine oni bi mogli pokrivati svu granicu.

DA: Ko su najvazniji bh. duhanski bosovi?

DH: Nema sumnje da odgovarajuci policijski organi znaju ko su ti ljudi. Trenutno, policajci i granicari hvataju sitne ribe. Uvijek je teze da se dodje do onih koji su na vrhu, ali i oni ce doci na red.

DA: Hoce li se to brzo dogoditi?

DH: Kao sto sam rekao, radi se o svercu koji se vodi preko granica. Dakle, postoji mogucnost da se glavna sjedista prebacuju iz jedne u drugu zemlju. Zbog toga, dok ne bude postojao zajednicki napor zemalja regiona, ne znam kako bi se sverc mogao zaustaviti.

To je jedan od razloga sto se borimo da se za borbu protiv korupcije i organiziranog sverca, ovdje primjenjuje regionalni koncept.

Primjer ostatku međunarodne zajednice

DA: Prije dva dana Visoki predstavnik i predsjedavajući Vijeća ministara potpisali su sporazum u kojem se OHR obavezuje da placa doprinose za lokalno osoblje. Hoce li ovaj primjer slijediti i druge međunarodne organizacije prisutne u BiH?

DH: Jedan od razloga zasto smo to uradili jeste da damo dobar primjer ostatku međunarodnih organizacija koje su prisutne

ovdje, koje bi mogle slijediti nas primjer. Mislim da ce to one i uciniti.